

Motion till riksdagen 2020/21:528

av **Robert Halef (KD)**

Klostret Mor Gabriel

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige genom EU och OSSE bör verka för att det syrisk-ortodoxa klostret Mor Gabriels egendom som konfiskerats av turkiska staten återlämnas och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Syrianer/araméer har levt i Mellanöstern i över 4 000 år och är en av områdets äldsta folkgrupper. Syrianer var bland de första som tog till sig kristendomen. Förföljelse, diskriminering och ett flertal folkmord har dock under olika tidsepoker tvingat syrianer att lämna sina områden i Turkiet, Irak, Syrien och Libanon. I dag finns cirka 20 000 syrianer i Turkiet.

Syrianernas högborg, det syrisk-ortodoxa klostret Mor Gabriel i staden Midyat i sydöstra Turkiet, byggdes år 397 och är ett av världens äldsta kloster som fortfarande har aktiv klosterverksamhet.

Ärkebiskopen för hela provinsen samt munkar, nunnor och studenter bor i klostret året runt och utövar religiös verksamhet samt undervisning på det syriska/arameiska språket. Tusentals besökare kommer årligen till klostret för att ta del av det mycket betydelsefulla religiösa och kulturella arvet.

Turkiska staten gjorde år 2008 anspråk på en del av klostrets egendom, och sedan dess har rättsprocessen varit igång gällande äganderätten i fråga om en större del av markegendomen. Trots tingsrättens beslut år 2008 i staden Midyat om att Mor Gabriel-klostret är den rättmätiga ägaren till den omtvistade marken beslutade den högsta domstolen i Ankara om konfiskering år 2009. Därmed hävde den högsta domstolen tingsrättens dom. Regeringen och domstolen ansåg att den omtvistade marken som brukades och ägdes i århundraden av syrianska församlingen innan den turkiska staten grundades nu skulle tillhöra den turkiska staten.

Syrianer i hemlandet Turkiet och i diasporan protesterade kraftigt mot detta beslut. EU-parlamentet har ett flertal gånger i landrapporter uppmanat Turkiet att återlämna

marken och respektera mänskliga rättigheter och religionsfriheten. EU uttryckte sin oro för den turkiska regeringen över rättsprocesserna utan något resultat. Sverige följer utvecklingen på nära håll genom ambassaden i Ankara som besöker klostret och träffar ärkebiskopen och ledningen för klostret för att visa sympati och stöd.

Personligen närvarade jag vid rättegången i Midyat år 2008 för att ta del av rättsprocessen och har sedan dess aktivt verkat för att egendomen återlämnas och åter registreras på Mor Gabrielstiftelsen. Jag har tillsammans med en delegation bestående av representanter för olika syrianska organisationer från ett flertal europeiska länder träffat Turkiets tidigare och nuvarande president och haft en dialog om klostrets egendom.

Efter denna dialog med den turkiska regeringen har 12 av 30 fastigheter återlämnats. Detta är vi glada för men processen fortgår och den kvarvarande egendomen innanför och utanför klostrets murar är fortfarande konfiskerad av den turkiska staten.

Utvecklingen i Turkiet skrämmer kristna minoriteter i landet som känner att deras framtida existens i sitt eget hemland är hotad. Respekten för mänskliga rättigheter, demokratin och rättsstatens principer är frånvarande.

Syrianer världen över är oroliga över klostrets framtid och överlevnad. Det har ett starkt historiskt och religiöst symbolmässigt värde för ursprungsbefolkningen, syrianer och den syrisk-ortodoxa kyrkan.

Sverige bör bilateralt, liksom via EU samt som ordförande under nästa år för OSSE verka för att den konfiskerade egendomen återlämnas till Mor Gabrielklostret.

Robert Halef (KD)